

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af energiministeren (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af energiministeren:

Til § 2

1) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Med virkning fra 1. januar 1989 ophæves § 2 i lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner som vedtaget af Folketinget den 8. december 1988.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Da lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner endnu ikke har fået lovnummer, må der i stedet refereres til loven ved datoen for dens vedtagelse i Folketinget.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§ 1, ændringsforslaget uden for betænkningen af energiministeren og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 126:

Forslag til lov om anlæg af en jernbane mellem Snoghøj og Taulov.

Af trafik- og kommunikationsministeren (H.P. Clausen).

(Fremsat 30/11 88. Første behandling 7/12 88. Betænkning 8/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets tekst vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige, af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Forstærket indsats mod langvarig ledighed).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 13/10 88. Første behandling 25/10 88. Betænkning 12/12 88).

Der var stillet 32 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Det oprindelige forslag, som bygger på en aftale mellem Socialdemokratiet og regeringen, bliver nu gennemført. Det betyder, at der gøres en aktiv indsats for de langtidsledige, som betyder, at vi nu ikke skal se de ledige blive smidt ud af arbejdsmarkedssystemet.

Ændringsforslagene, som er optrykt i betænkningen, indebærer en udvidelse af arbejdstilbudsordningen, således at folk på supplerende dagpenge også kommer ind under en arbejdstilbudsordning.

Disse forslag er nu udformet sådan, at forligsparterne er enige om, at vi må høre Landsarbejdsnævnets udtalelser om sagerne. Vi kan allerede nu se, at der er så mange tekniske problemer med de ændringsforslag, at vi forudser, der må blive en udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling. Hovedårsagen til det er, at det er gået stærkt. Vi ønsker naturligvis, at disse spørgsmål skal behandles ordentligt, og derfor vil vi gerne have sagen tilbage til udvalget.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal gøre lidt rede for, hvorledes Socialistisk Folkeparti har tænkt sig at stemme til ændringsforslagene til lovforslag nr. L 55 for derefter at sige et par generelle ord om lovforslaget.

Vi er ikke enige i, at der skal gribes ind over for dem, der arbejder på deltid, og som får supplerende understøttelse, fordi de rent faktisk ønsker fuldtidsarbejde, men ikke kan finde et sådant arbejde. Det er en diskussion, vi har haft herinde meget længe, og vi har været uenige med flertallet herinde i denne sag hele tiden. Det er vi stadig væk.

Hvis vi var 100 pct. sikre på, at folk kunne få fuldtidsarbejde, når de ønskede det, og at arbejdspladserne var der, så ville vi selvfølgelig også kunne medvirke til, at ingen skulle have supplerende understøttelse, når de faktisk kunne få fuldtidsarbejde. Men så længe vi har en arbejdsløshed af den størrelse, vi har, og så længe det er umuligt at anvise arbejde, synes vi ikke, der er nogen som helst rimelighed i, at vi med denne gruppe yderligere skal belaste det, der hedder jobtilbudsordningen.

Ifølge forslaget – og det skal jeg ikke undlade at sige er godt – skal der skaffes omkring 39.000 arbejdstilbudspladser i 1989 og 40.000 jobtilbud eller uddannelsesmuligheder i 1990. Hertil kommer dem, der nu er omfattet af ændringsforslaget.

Vi frygter, at det ikke lader sig gøre at skaffe alle disse jobtilbud, og af den grund vil vi altså stemme imod det ændringsforslag.

Der er andre ændringsforslag, hvorom man kan læse i betænkningen, at SF støtter de forbedringer, som vi synes faktisk er kommet ind i forslaget. Der er nogle forslag fra CD og fra Fremskridtspartiet, som går ud på, at man skal lempe reglerne for arbejdsgivernes forpligtelse til at betale første ledighedsdag. Når vi i princippet er enige i, at arbejdsgiverne skal betale første ledighedsdag, er det ud fra en betragtning om, at vi ikke ønsker, at nogen skal udnytte dagpengesystemet, hverken arbejdsgiverne eller for den sags skyld lønmodtagerne. Vi ønsker ikke, at arbejdsgiverne skal blive ved med at kunne korttidsparkere folk i arbejdsløshedssystemet, fordi de ved, at der er så mange ledige, at de nok skal kunne få deres arbejdskraft tilbage. Derfor stemmer vi naturligvis imod de ændringsforslag, som går ud på at lette den adgang.

Der er et enkelt ændringsforslag af Kristeligt Folkeparti, som jeg ikke skal undlade lige at give et par bemærkninger med på vejen. Kristeligt Folkeparti foreslår, at der skal kunne tages hensyn til, at der kan være brancher, som bliver hårdere ramt af dette lovforslag end andre brancher, f.eks. fiskeindustrien. Det er helt givet, at man ikke kan lave overenskomster med fisk – de kommer ikke, selv om vi skriver i en overenskomst, at de skal være der til tiden. De kommer, når fiskerne kan finde dem og kan fange dem. Der er altså tale om, at tilførslerne ikke nødvendigvis kan komme i det omfang, man kan finde på at skrive i en overenskomst med dem, der arbejder på området.

Det er vi enige med Kristeligt Folkeparti og andre i. Vi forsøgte under udvalgsarbejdet at få det begrænset til denne branche, fordi vi vidste, der var behov for at hjælpe på det område, men det var ikke muligt, og derfor vil vi undlade at stemme til dette ændringsforslag fra Kristeligt Folkeparti.

Men når jeg nævner det her, er det, for at arbejdsministeren skal forstå, at vi ikke er utilbø-

[Lilli Gyldenkilde]

jelige til at ville være med til at se på det punkt efter 1991, hvis det ikke lykkes at få lavet en overenskomst, hvor man kan indarbejde en ny model for, hvordan det kan køre fremover. Vi er altså villige til at se på det, men vi kan ikke stemme for det stillede ændringsforslag.

De ændringsforslag, der er stillet af Fremskridtspartiet, stemmer vi stort set imod, for de er jo i bund og grund udtryk for, at man vil blokere hele ordningen.

I Socialistisk Folkeparti har vi gjort meget for at finde ud af, hvilke rådighedsstramninger der egentlig er tale om i dette forslag – og med »rådighed« forstår altså det, at folk står til rådighed for arbejdsmarkedet og derfor skal tage imod anvist arbejde.

Efter de besvarelser, der er kommet på de spørgsmål, vi har stillet, og som vi har bedt om at få optrykt i betænkningen, er vi af den mening, at disse stramninger er minimale. Vi er selvfølgelig imod selv de minimale stramninger, men da der er så meget godt i øvrigt i forslaget med hensyn til, at langtidsledige får uddannelsesmuligheder og jobtilbud – ikke mindst er der lagt stor vægt på, at de ufaglærte får nogle muligheder – vil vi ikke lade det blokere for at arbejde videre med forslaget.

Men jeg vil gøre opmærksom på, at vi har forstået, at det er bekræftet, at man i de regler, der skal udarbejdes af Landsarbejdsnævnet i samarbejde med arbejdsministeren og hans embedsmænd, ikke kan lave stramninger, som går videre end de afgrænsninger, som er beskrevet i de besvarelser, vi har fået. Jeg håber, arbejdsministeren vil bekræfte, at det ligger sådan, for ellers ser tingene jo lidt anderledes ud.

Jeg skal slutte med at sige, at vi ikke klandrer Socialdemokratiet, fordi man har forsøgt at gøre denne lovgivning bedre. Tværtimod skal de roses for, at det er lykkedes at forhindre, at vi fik de hårde nedskæringer, der ligger i lovforslag nr. L 57.

Men vi havde håbet, at man ikke nu ville lægge nye stramninger ind i dette lovforslag, og når ændringsforslagene er stemt igennem – idet vi jo i vort betænkningssbidrag har indstillet dette lovforslag til vedtagelse med de af os stillede ændringsforslag – vil vi tage vores stilling op til fornyet overvejelse.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Må jeg bede om, at der tales lidt mindre og

knap så højroestet i salen, især i sidekabinettet til højre; ellers er det umuligt for talerne at trænge igennem.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

På baggrund af bemærkningerne om ændringsforslagene i min ordførertale skal jeg hermed anmode om at få udsat andenbehandlingen, så vi kan fortsætte behandlingen i udvalget.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Vi er midt i andenbehandlingen, og andenbehandlingen fortsætter.

Glistrup (FP):

I overmorgen vil befolkningen få den meget store og generøse julegave, at Folketinget afbryder sit arbejde i 3½ uge, hvorunder befolkningen er forskånet for at få sådan en samling ufordøjede og elendige makværksforslag, som et flertal her har præsenteret Folketinget for. Situationen er nemlig den, at vi nu kører disse forslag her igennem, og derefter får vi 3½ uges pause. Der er ingen, der tiltror hverken hr. Kaj Poulsen eller andre evner til at gøre det bedre. Det vil kun blive værre af, at vi nu fortsætter på den måde, som hr. Kaj Poulsen forsøger at lægge op til med forskellige proceduremæssige fif af den ene eller anden art.

Hvis hr. Kaj Poulsen mener, at de ændringsforslag, han har stillet, er utilfredsstillende, kan han stemme imod dem, og det må selvfølgelig være løsningen på det af hr. Kaj Poulsen rejste problem.

Men når vi nu har dette store lovforslag med de indgribende virkninger, det vil have for et væld af forskellige mennesker ude over dette land, hvis det bliver vedtaget i den form, hr. Kaj Poulsen ønsker – hundredtusindvis af mennesker bliver jo ramt af hr. Kaj Poulsens intentioner – så må vi selvfølgelig, når vi står lige foran denne afbrydelse af Folketingets arbejde, som finder sted på fredag og ikke nu, gøre status over, hvor vi befinder os på nuværende tidspunkt af folketingsarbejdets forløb. Det viser sig da klart, at hele folketingsarbejdet – og i ganske specielt og farligt og ulykkelig grad Arbejdsmarkedsudvalgets arbejde – har været præget af det udfald, som folketingsvalget den 10. maj 1988 fik.

[Glistrup]

Der foregår en sejlads mellem Skylla og Karybdis, mellem de frihedselskende valgsejrherrer, dr. Jekyll-folkene fra liste Z, og mr. Hyde-folkene repræsenteret af det nye stalinoide indslag i Folketinget, der hedder hr. Nyrup Rasmussen. Vi bevæger os altså frem og tilbage mellem de forskellige muligheder, skønt Fremskridtspartiet på halvårets første dag rakte sin hånd frem og sagde: Nu kan vi løse arbejdsmarkedsforholdene i det nye Folketing på en måde, som socialt hjælper de forskellige mennesker rundt omkring i de danske familier, og som virkelig gør det på en sammenhængende økonomisk og rigtig måde. Det var den sidste opfordring i den sidste sag, før Tinget rejste på sommerferie.

Men under Tingets sommerferie skete der det, at arbejdsministeren foretrak, som han har gjort det så ofte før, at gå i samarbejde med Socialdemokraterne, og de sluttede det berygtede septemberforlig, som vi nu behandler.

Dette septemberforlig blev fremsat som lovforslag nr. L 55 i dets oprindelige form, men så skete der det, at man gennem meget langvarige forhandlinger med bistand fra LO's folk osv., hvor man virkelig gik i detaljer med hensyn til udformningen af de forskellige ændringsforslag, nåede frem til at formulere reglerne præcist til Arbejdsmarkedsudvalget i mandags med en begæring om, at de fire forligspartier nu ville have dem gennemført i den skikkelse, som de var blevet enige om. Det måtte vi andre gennemarbejde inden for de få timer, der var til vor rådighed, og vi fik formuleret helt præcis, hvad der kunne bruges, og hvad der ikke kunne bruges. Resultatet kan man læse i betænkningen, og det er selvfølgelig på basis af den, at vi nu foretager en andenbehandling, ligesom det selvfølgelig er på basis af betænkningen, at vi må stemme om, hvordan det skal forløbe ved anden behandling.

Det er lovteknisk en hybrid, vi behandler. Det forslag, som SiD og andre fagforbund agiterede så kraftigt imod, nemlig lovforslag nr. L 57, lavede Socialdemokraterne det nummer med over for fagbevægelsen, at man sagde, lovforslag nr. L 57 var taget af bordet, mens man i virkeligheden bare havde taget nogle af de værste bestemmelser fra lovforslag nr. L 57 og stillet dem som ændringsforslag til lovforslag nr. L 55, således at man i og for sig opretholdt det forlig, som Socialdemokraterne og regeringen

havde indgået, og som er basis for det lovforslag, vi behandler her.

Hvis hr. Kaj Poulsen på sit partis vegne får ødelagt forliget, hvad vi håber han gør, vil regeringen sammen med Fremskridtspartiet stadig have righoldige muligheder for at løse de problemer, vi her står over for.

Skulle man endelig gå ind på nogle af lovforslag nr. L 57's tankegange, som vil ramme de pågældende familier meget hårdt, må modstykket være, at det, familierne taber som følge af, at deres økonomi bliver ødelagt af arbejdsministerens fiffige adfærdsregulering af de pågældende, bliver kompenseret igennem skattelettelser.

Vil regeringen ikke gøre det, og vil den virkelig på grund af den store fest, den holdt i medfør af sit forlig med Socialdemokratiet i september måned, der jo kostede to cifrede milliardbeløb ud over de fire år, som septemberforliget gælder for, have dækning ind på en anden måde, så skal den ikke gøre det, den oprindelig tænkte på, nemlig at udtage nogle enkelte gidsler og forsøge at ramme nogle kvinder, nogle nyuddannede, nogle folk i fiskeindustrien, nogle plejehjemsassistenter, og hvad det ellers var for nogle grupper, man tog ud som gidsler, nej, man skal gøre det generelt, nemlig ved at regulere arbejdsløshedsdagpengene generelt og derved få det ud over hele området. Det ville der være vældig store fordele ved, og regeringen er vitterlig ikke bundet af noget som helst forlig efter 1. januar 1989, idet regeringen i december måned 1987 indgik et forlig om dagpengesatsernes størrelse, en forhøjelse på 10 pct., hvilket er mere, end nogen andre i dette lønnedgangssamfund har været ude for, og det gjaldt for finansloven 1988, men finansloven 1988 udløber her den 31. december.

Derfor har regeringen al mulighed for at få dækket det ind, den har soldet væk i septemberforliget med Socialdemokratiet, ved, at man simpelt hen siger: O.k., regeringen må vedstå, at den har indgået dette 4-års-forlig, men det skal betales generelt af alle, der får arbejdsløshedsdagpenge, i stedet for efter dette vilkårlighedsprincip, der lå i lovforslag nr. L 57, som selv arbejdsministeren nu vil have til at simre – for at bruge hans eget udtryk – i stedet for at han skulle gennemføre denne skandale, som lovforslag nr. L 57 jo viste sig at være, efter at vi havde modtaget alle disse mange deputationer

[Glistrup]

med det ene saglige indlæg efter det andet i Arbejdsmarkedsudvalget og fik fastslået, at det kunne ikke hænge sammen hverken retfærdsmæssigt, teknisk, administrativt eller på anden måde, så et væld af vores småsamfund rundt i landet kunne fortsætte med at eksistere med den struktur, de nu havde.

Man kunne – og det er også en af de fremstrakte fremskridtshænder til regeringen i håbet om, at regeringens natlige aftale her fredag morgen kl. halv seks, eller hvornår den blev indgået, går i stykker – skue et par måneder fremover og sige: Nu kommer vi til disse midtvejsforhandlinger; var det så ikke det rareste for at få ro på det danske arbejdsmarked, at vi knyttede den milliardsag, vi behandler her, sammen med midtvejsforhandlingerne og overensstemmende med de anbefalinger, der er kommet fra Håndværksrådet, Provinshandelskammeret og andre, får løst midtvejsforhandlingerne ved et snuptag i forbindelse med disse ting?

Der er rigeligt med muligheder for regeringen til at finde en dr. Jekyll-løsning. Jeg håber, at regeringens samvær med mr. Hyde er forbi, og at regeringen ikke vil lade sig lede yderligere til aftaler med Socialdemokratiet på dette område. Jeg havde indtryk af, at regeringen fortrød aftalerne af december måned 1987 med Socialdemokratiet på arbejdsmarkedsområdet, at man indså, hvor dyr aftalen af september 1988 var, og at man nu fortryder den aftale, man indgik her i december måned 1988. Tre gange at fejle er nok. Kom dog over til os og lav et forlig på denne sag!

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg har forstået, at hr. Kaj Poulsen stillede direkte forslag om, at sagens behandling standses, og at forslaget henvises til fornyet behandling i udvalget.

Dette forslag skal Tinget tage stilling til, og derfor spørger jeg: Er der nogen, der gør indsigelse? (Glistrup: Ja!)

Afstemning

Det af Kaj Poulsen (S) stillede forslag om, at lovforslagets behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget, vedtoges med 126 stemmer mod 20.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring, deltidsforsikring ved delpension m.v.).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 12/10 88. Første behandling 25/10 88. Betænkning 12/12 88).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Taanquist (S):

Når vi engang er færdige med at stemme om ændringsforslagene til lovforslag nr. L 56, ser forslaget ud, nøjagtigt som Socialdemokratiet ønskede det fra begyndelsen, og det er jo slet ikke så ringe.

Socialdemokratiet undlader dog at stemme til ændringsforslag nr. 1, 3 og 4, der drejer sig om en nedsættelse af antallet af timer ved overgang fra deltids- til fuldtidsforsikring osv. Det er ikke, fordi vi ikke har sympati for dem, for vi har faktisk selv lavet dem. Men vi er blevet overbevist om, at en vedtagelse af dem ville være et brud på det forlig, vi har indgået med regeringen, så dem opgiver vi, og vi undlader at stemme til dem. Jeg gør opmærksom på, at de under ingen omstændigheder bliver vedtaget.

Vi stemmer for ændringsforslag nr. 2, hvorefter bestemmelsen om delforsikring udgår, og det er den, vi hele tiden har ønsket skulle udgå af lovforslaget. Det er der hermed flertal for, og det er vi meget godt tilfredse med.